STUDII ȘI CERCETĂRI
DE
NUMISMATICĂ

SERIE NOUĂ

VOLUMUL XV-XVII
(XXVII-XXIX)
2024-2026

STUDIES AND RESEARCHES
IN
N U M I S M A T I C S

ÉTUDES ET RECHERCHES
DE
N U M I S M A T I Q U E

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE „VASILE PÂRVAN”

STUDII ȘI CERCETĂRI DE NUMISMATICĂ

SERIE NOUĂ

VOLUMUL XV-XVII (XXVII-XXIX)

2024-2026

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
BUCUREȘTI

2026

COMITETUL DE REDACȚIE

AUREL VÎLCU, redactor responsabil
THEODOR ISVORANU, redactor responsabil adjunct
MARIUS BLASKÓ, MIHAI DIMA, EMANUEL VIOREL PETAC,
DAN PÎRVULESCU şi GABRIEL MIRCEA TALMAȚCHI, membri

COLEGIUL DE REDACȚIE

RADU ARDEVAN; ANA BOLDUREANU; IONEL CÂNDEA, m.c. al Academiei Române; GABRIEL CUSTUREA; GEORGES DEPEYROT; CONSTANTIN C. PETOLESCU, m.c. al Academiei Române; acad. VICTOR SPINEI

DANA COSTIN, redactor

ADRIAN MIRCEA DOBRE, redactor Editura Academiei Române

OFELIA COȘMAN, tehnoredactor

Orice comandă va fi adresată la:
EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE, Calea 13 Septembrie nr. 13, sector 5, 050711, Bucureşti, România: Tel. 4021-318 8146, 4021-318 8106, Fax 4021-318 2444, e-mail: edacad@ear.ro

S.C. MANPRES DISTRIBUTION S.R.L., str. Ziduri vii, nr. 5, bl. B 18, scara 1, apartament 44, sector 1, Bucureşti, tel. 4021-3124801, e-mail: abonamente@manpres.ro, office@manpres.ro

S.C. ORION PRESS IMPEX S.R.L., str. Băiculeşti, nr. 23, bl. E9, scara D , ap. 147, camera 1, sector 1, Bucureşti, tel. 4021-2106787, e-mail: office@orionpress.ro

S.C. CRIS MEDIA PRESS S.R.L., bld. Gheorghe Duca, nr. 10-22, sector 1, Bucureşti, tel. 0722.333.405, e-mail: office.crismedia@gmail.com

S.C. DEREX COM S.R.L., Aleea Țebea, nr. 2B, sector 4, București, tel. 0726258546, e-mail: derex_com@yahoo.com

S.C. SORIRORI SOLUTIONS S.R.L., bd. Republicii, nr. 25, Târgu Jiu, cod poştal 210152, județul Gorj, tel. 004 0765 262 077, 004 0765 166 433, e-mail: sorin.costreie@sorirori.ro, rosana.guta@sorirori.ro

S.C. TOP SEVEN BEST S.R.L., str. Morii, nr. 41, Clinceni, jud. Ilfov, tel. 0787 818 706, e-mail: office@abonamente-presa.ro

Adresa redacției:
Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, str Henri Coandă nr. 11, 010667 Bucureşti, Tel./Fax 4021 212 88 62, E-mail : redactie_iab@yahoo.com; aurelvilcu@yahoo.com

© 2026, EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
www.ear.ro

Sumar – Sommaire

I. STUDII ŞI CERCETĂRI – ÉTUDES ET RECHERCHES

A. NUMISMATICĂ – NUMISMATIQUE

AUREL VÎLCU, Monede olbiene din secolul al V-lea a. Chr. descoperite la Histria – Olbian coins from the 5th century BC discovered at Histria 7

MIHAI DIMA, GABRIEL MIRCEA TALMAȚCHI, Monede histriene de argint din tezaurul de la Enisala (com. Sarichioi, jud. Tulcea) – Silver coins of Istros from the Enisala hoard (Sarichioi commune, Tulcea County) 13

GABRIEL MIRCEA TALMAȚCHI, ADAM RABINOWITZ, New Greek, Macedonian and Roman coin discoveries from the "Platou Est" sector at Histria (Romania) 23

IONUȚ BADEA, O colecție particulară de monede emise de cetatea Histria – Coins of Istros (Histria) from a private collection 49

ANA-MARIA BALTĂ, Noi considerații asupra monedelor cu revers tip poartă de oraș din Moesia Inferior emise în timpul lui Gordian al III-lea (238-244) – New considerations on the coins with city-gate reverse issued in Moesia Inferior during the reign of Gordian III (AD 238-244) 63

EUGEN NICOLAE, Despre ornamentul islamic „nodul fericirii" și originea puterii sale apotropaice 75

EUGEN NICOLAE, „Sindromul Poienești". Un bilanț moldovenesc și perspectiva unui dosar muntenesc 87

LILIA DERGACIOVA, An extraordinary hoard from the first quarter of the 15th century. Contributions to the Moldavian currency system during the reign of Alexander I (1399/1400-1432). With an appendix by ROMAN CROITOR, Sturgeons in medieval Moldova 101

B. METROLOGIE – MÉTROLOGIE

GABRIEL CUSTUREA, Ponduri antice descoperite în Dobrogea – Ancient weights discovered in Dobruja 129

II. DISCUŢII ŞI NOTE – DISCUSSIONS ET NOTES

ANA-MARIA BALTĂ, IONUȚ BADEA, Un lot de monede emise de cetatea Nicopolis ad Istrum între 193 și 222 p. Chr. – An assemblage of coins struck by Nicopolis ad Istrum between AD 193 and 222 133

DOREL BĂLĂIȚĂ, Jetoanele societăţii anonime miniere „Lignitul" – The tokens issued by the "Lignitul" mining joint-stock company 139

III. DESCOPERIRI MONETARE – DÉCOUVERTES MONÉTAIRES

THEODOR ISVORANU, SEBASTIAN MATEI, Tezaurul de denari romani republicani descoperit la Săsenii pe Vale, jud. Buzău – The hoard of Roman Republican denarii discovered at Săsenii pe Vale, Buzău County 151

MIHAI DIMA, GABRIEL MIRCEA TALMAȚCHI, Un tezaur monetar de la mijlocul secolului al II-lea p. Chr. descoperit la Durostorum – A coin hoard from the middle of the 2nd century A.D. found at Durostorum 163
MIHAI DIMA, ALIN FRÎNCULEASA, Monede romane descoperite la Urlați, jud. Prahova – Roman coins found in Urlaţi, Prahova County..... 177
MARIUS BLASKÓ, Monedele ungureşti din necropola medievală de la Buftea-La Cârna/Mănești (secolele XIV – XVII) – Hungarian coins from the medieval necropolis at Buftea-La Cârna/Mănești (14th – 17th centuries)..... 189
VIOREL M. BUTNARIU, Tezaurul monetar descoperit la Târgu Ocna – „Dealul Cândea". Addenda et corrigenda – The coin hoard discovered at Târgu Ocna – „Dealul Cândea". Addenda et corrigenda..... 199

IV. NECROLOG – NÉCROLOGIE

ANA BOLDUREANU, *In memoriam* Eugen Nicolae..... 213

ABREVIERI – ABBRÉVIATIONS 227

Un tezaur monetar de la mijlocul secolului al II-lea p.Chr. descoperit la Durostorum

Mihai DIMA*
și Gabriel Mircea TALMAȚCHI**

În toamna anului 2021 au fost donate Muzeului de Istorie Națională și Arheologie din Constanța 47 de monede romane de argint și bronz descoperite pe malul Dunării, în dreptul sediului fostului I.A.S. Ostrov (Regie), la mică distanță de punctul de trecere a frontierei româno-bulgare de la Silistra[1].

Între acestea se evidențiază 43 de denari romani imperiali, bătuți de împărații care s-au succedat de la Vespasian la Antoninus Pius, având o stare de conservare asemănătoare, care au făcut parte cu siguranță dintr-un tezaur. Nu se poate spune dacă și monedele de bronz au fost depozitate împreună cu denarii, dar cel puțin una, din timpul împăratului Aurelian, aparține altei epoci, fiind, cel mai probabil, o descoperire izolată din aceeași zonă[2]. Celelalte trei, emise de Hadrian și Antoninus Pius (2 exemplare), se încadrează în intervalul cronologic acoperit de monedele de argint, provenind, dacă nu din același tezaur, cel puțin din același context arheologic.

Structura lotului de denari recuperat din tezaurul de la Ostrov-Regie este următoarea: Vespasian 3 exemplare, Titus 1 exemplar, Domitian 8 exemplare, Nerva 2 exemplare, Traian 16 exemplare, Hadrian 10 exemplare, Antoninus Pius 3 exemplare (Diva Faustina 1, Marcus Aurelius Caesar 1). Toate piesele au fost bătute la Roma și aparțin unor tipuri și variante înregistrate în cataloagele de referință.

Dintre monedele emise în timpul domniei lui Antoninus Pius, doar cea care poartă efigia lui Marcus Aurelius poate fi datată cu precizie, în anii 155-156. Celelalte două sunt încadrate mai larg, între anii 145-161, respectiv între 141-161. Piesa datată este cel mai puțin uzată, indiciu că ar putea fi și cea mai recentă.

În Dobrogea se cunoșteau până acum doar două tezaure din vremea lui Antoninus Pius, descoperite la Medgidia, jud. Constanța[3] și la Dăeni, jud. Tulcea[4]. Dacă despre cel de la Medgidia, publicat exhaustiv, știm că era alcătuit din 68 de denari, bătuți între anii 64/68 și 150/151, despre cel de la Dăeni literatura

* Banca Națională a României; Mihai.Dima@bnro.ro
** Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța; gtalmatchi@yahoo.com

[1] În zonă a funcționat pentru multă vreme o balastieră; D. Elefterescu, *Opaițe produse la roata olarului de la* Durostorum-*Ostrov (Ferma 4)*, Peuce, s.n. 20, 2022, p. 135.

[2] Monedele lui Aurelian sunt frecvente între descoperirile de la Silistra; M. Dima, *Circulația monetară la Durostorum în secolele I-III*, Târgoviște, 2023, p. 242-252.

[3] Antoaneta Vertan, *Un tezaur de denari romani imperiali descoperit la Mangalia*, Pontica, 11, 1978, p. 227-234.

[4] B. Mitrea, *Découvertes monétaires en Roumanie (1975) (XIX)*, Dacia, N.S., 20, 1976, p. 290, nr. 78.

SCN, s.n., XV-XVII (XXVII-XXIX), București, 2026, p. 163-175.

Domnie	Exemplare	Emitenți	% din total
Vespasian	3	-	6,97
Titus	1	-	2,32
Domitian	8	-	18,60
Nerva	2	-	4,65
Traian	16	-	37,20
Hadrian	10	-	23,25
Antoninus Pius	3	Antoninus Pius - 1	6,97
		Diva Faustina - 1	
		Marcus Aurelius - 1	
Total	43	-	-

Tabelul 1. Structura tezaurului de la Ostrov-Regie.

de specialitate nu consemnează decât structura pe emitenți a unui lot de 20 de monede imperiale de bronz (Traian 11, Hadrian 6, Sabina 1, Antoninus Pius 2), fără alte detalii. Acestora li se pot adăuga două mici grupuri de piese care au ieșit la lumină în zona Durostorum, în gropi rezultate în urma extragerii lutului, transformate în platforme de depozitare a gunoiului, la marginea așezării de la Ostrov-Ferma 4[5].

Nici tezaurele din timpul lui Marcus Aurelius nu sunt mai numeroase, deși ar fi fost de așteptat ca măcar invazia costobocilor din anii 170/171 să determine apariția unui orizont la acest nivel. Întâmplător sau nu, descoperirile cunoscute provin tot din zona Durostorum.

În anul 1964 a fost găsit la Silistra un tezaur alcătuit din 940 de monede de argint eșalonate între domniile lui Nero și Marcus Aurelius[6]. Din registrul de inventar al Muzeului Regional de Istorie Silistra, unde se păstrează piesele recuperate, reiese că ultimele emisiuni datate ar fi din anii 162-163 (TRP XVII)[7], dar Boris Gerov menţionează că tezaurul se încheie în anul 164 (TRP XVIII)[8]. Printre cele mai recente monede, se numără însă câteva exemplare bătute pentru Faustina II, emise după anul 157, când dispar inclusiv din legendele de revers referirile la filiația sa[9]. Acestea ar putea prelungi, cel puțin teoretic, și după anii 162-163 (164?) perioada de acumulare a tezaurului.

În anul 1978, într-o clădire aparţinând canabelor legiunii XI Claudia, a fost descoperit un depozit monetar alcătuit din 35 de denari republicani și imperiali, cel mai recent din anii 161-162[10]. Cu toate că

[5] Unul este alcătuit din patru aşi, de la Traian, Hadrian, Antoninus Pius și Diva Faustina, iar celălalt din cinci denari, de la Traian (3) și Antoninus Pius (Antoninus Pius 1, Marcus Aurelius Caesar 1). Cele mai recente piese datate pe care le cuprind sunt din anii 143-144, în primul caz, și din anii 145-161 (145-146), în cel de-al doilea; M. Dima, D. Elefterescu, *Monnaies de Durostorum-Ostrov (4e siècle av. J.-C. – 6e siècle ap. J.C.)*, Moneta 88, Wetteren, 2009, p. 138, nr. 619-622 și p. 139, nr. 623-627.

[6] T. Gerasimov, *Monetni săkrovišta, namereni v Bălgarija prez 1964 g.*, BIAB, 28, 1965, p. 249.

[7] Tezaurul nu a fost publicat și nu a putut fi verificat, deoarece se găsește în expoziția permanentă a muzeului.

[8] B. Gerov, *Die Einfälle der Nordvölker in den Ostbalkanraum im Lichte der Münzschatzfunde I. Das II. und III. Jahrhundert (101-284)*, ANRW, II/6, 1977, p. 151, nr. 37.

[9] Cf. M. Beckmann, *Faustina the Younger, Coinage, Portraits, and Public Image*, ANS, Numismatic Studies 43, New York, 2021, p. 52-53.

[10] E. Hristov, *Rimsko monetno săkrovište ot Silistra*, Numizmatika, 21/3, 1987, p. 17-25.

și de această dată apare o piesă bătută pentru Faustina II, după anul 157, se pare că avem de-a face cu o emisiune care a fost pusă în circulație înainte de sfârșitul domniei lui Antoninus Pius[11].

Un tezaur asemănător celui descris în paragraful anterior a fost descoperit la circa 40 km sud-est de Silistra, în localitatea Goleș (Kainardja, reg. Silistra)[12]. Pe de o parte, și acesta avea în componența sa denari republicani, iar pe de altă parte, una dintre cele mai recente piese recuperate este de la Faustina II, de același tip cu cea din tezaurul de la Silistra (1978). În acest caz, monedele datate în sau după anul 161 au fost bătute în memoria lui Antoninus Pius[13].

În aceeași zonă, la Alfatar, localitate situată la circa 20 km sud de Silistra, a fost descoperit un alt tezaur care ar putea data de la jumătatea secolului al II-lea, dar structura cunoscută este atât neobișnuită, cât și incertă[14]. Presupunând că într-adevăr acesta cuprindea 48 de denari de la Hadrian, 3 denari de la Antoninus Pius și 1 denar de la Faustina II și nu ne aflăm în fața unui lot selectat dintr-un tezaur mai mare, rămâne sub semnul întrebării dacă piesa care aparent ar fi cea mai recentă a fost emisă înainte sau după anul 161.

Așadar, tezaurele încheiate cu monede din timpul lui Marcus Aurelius descoperite la Silistra și în împrejurimi atrag atenția asupra unui moment din jurul anilor 163-164. Dat fiind că legiunea XI Claudia nu se afla la Durostorum în momentul în care costobocii au atacat Tropaeum Traiani[15] și că săpăturile arheologice de la Ostrov-Ferma 4 nu au evidențiat până acum niciun nivel de distrugere[16], acestea par a fi urmarea unor evenimente mai timpurii, cum ar fi plecarea unor efective din legiune pentru a participa la războiul parthic (161-166) și/sau epidemia de ciumă care a afectat Imperiul în deceniul al șaptelea al secolului al II-lea.

Întrucât nu știm din câte monede era alcătuit inițial tezaurul de la Ostrov-Regie, trebuie să păstrăm anumite rezerve privind momentul când a fost îngropat/pierdut. Pare totuși să nu fie o simplă întâmplare că acesta are ca *terminus post quem* anul 156.

Pe de o parte, în anii 155-156 au fost bătute foarte multe dintre monedele imperiale de bronz din vremea lui Antoninus Pius descoperite în Moesia Inferior, în general, și la Durostorum, în special, existând și ipoteza că unele tipuri de dupondii șiași datate TR P XIX (Antoninus Pius) sau TR P X (Marcus Aurelius), respectiv câteva tipuri de dupondii șiași bătute pentru Diva Faustina și pentru Faustina II, au fost produse local[17].

Pe de altă parte, s-a presupus deja că în anii 156-157 unele zone din Dobrogea ar fi fost afectate de o incursiune barbară[18], principalul argument în acest sens fiind faptul că la Orlovka (raionul Reni, reg. Odesa, Ucraina), cap de pod pe malul stâng al Dunării, în dreptul orașului Noviodunum (Isaccea, jud. Tulcea), a fost descoperit, într-un strat de arsură, un vas de bronz în care se găseau doi dupondii cu efigia lui Antoninus Pius din anii 155-156 și un dupondius/as bătut pentru Diva Faustina[19].

---

[11] Tip VENVS; Cf. M. Beckmann, *op. cit.*, p. 56.

[12] E. Hristov, *Săkrovište ot rimski moneti ot s. Goleš, Silistrenski okrag*, Dobrudja, 4, 1987, p. 87-92.

[13] BMC, IV, p. cxvii.

[14] V. Vărbanov, *Varvarski našestvija v Dolna Mizija i Trakija prez I-III vek (po numizmatični i arheologičeski danni)*, Veliko Târnovo, 2017, p. 43, nr. 327.

[15] J. Rodríguez González, *Historia de las Legiones Romanas*, Madrid, 2003, p. 315.

[16] M. Dima, *op. cit.*, p. 113, nota 831.

[17] *Ibidem*, p. 101.

[18] V. Vărbanov, *Barbarian invasions in the provinces of Moesia Inferior and Thracia between A.D. 138-192 (according to the numismatic data)*, în *The Lower Danube in Antiquity (VI c BC - VI c AD), International Archaeological Conference Bulgaria-Tutrakan, 6.-7.10.2005*, Sofia, 2007, p. 159-160.

[19] R.D. Bondar, *Nahodka bronzovih monet Antonina Pija v Orlovke*, Numizmatika Anticinogo Pricernomorija, Kiev, 1982, p. 133-135.

Este o ipoteză căreia ar trebui să i se acorde mai multă atenție în viitor, întrucât astfel de monede au apărut și în alte puncte din Moesia Inferior, în contexte care pot fi asociate cu evenimente violente.

În zona Durostorum, monede din anii 155-156 au fost depuse în morminte[20], iar de la Gigen (reg. Pleven, Bulgaria) provine un depozit de monede de bronz, din care au fost recuperate 13 piese, de la Tiberius (1 as), Traian (1 dupondius), Hadrian (1 sestert, 2 dupondii, 2 ași), Antoninus Pius (1 dupondius, 1 as), Antoninus Pius: Diva Faustina (1 dupondius, 1 as), Antoninus Pius: Marcus Aurelius Caesar (1 as) și Antoninus Pius: Faustina II (1 as) [21]. Cele mai recente piese de la Antoninus Pius și Marcus Aurelius Caesar sunt datate în anii 155-156.

Prezența monedelor de bronz din anii 155-156 în aceste contexte se poate datora abundenței lor în descoperiri, precum și scăderii ritmului aprovizionării cu monedă nouă spre sfârșitul domniei lui Antoninus Pius[22], dar poate indica totodată o stare de nesiguranță în regiune[23].

Catalogul monedelor

Vespasian

1. Denar; AR ↙ 3,11 g; 17,2×18,2 mm.
Av. IMP CAESAR VESPASIANVS AVG; cap laureat spre dreapta.
Rv. IVDAEA în exergă; Iudea șezând spre dreapta, lângă un trofeu.
RIC, II, p. 16, nr. 15, Roma, anii 69-71.
RIC, II/1, p. 58, nr. 2, Roma, anii 69-70.

2. Denar; AR ↙ 3,38 g; 17,2×19 mm.
Av. IMP CAESAR VESPASIANVS AVG; cap laureat spre dreapta.
Rv. COS ITER – TR POT; Mars mergând spre dreapta, ținând o suliță și un stindard (*aquila*).
RIC, II, p. 15, nr. 6, Roma, anii 69-71.
RIC, II/1, p. 60, nr. 23, Roma, anul 70.

3. Denar; AR ↘ 3,26 g; 17,5×18,2 mm.
Av. IMP CAESAR VESPASIANVS AVG; cap laureat spre dreapta.
Rv. COS ITER – TR POT; Pax șezând spre stânga, ținând o ramură și un caduceu.
RIC, II, p. 16, nr. 10, Roma, anii 69-71.
RIC, II/1, p. 60, nr. 29, Roma, anul 70.

---

[20] Pentru moneda depusă în mormântul din care au fost recuperate cele două coifuri de bronz, A. Rădulescu, *Elmi bronzei di Ostrov*, Dacia, N.S., 7, 1963, p. 535-551 și M. Dima, *Monede romane descoperite la Ostrov, jud. Constanța din colecția Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța (sec. I-III p.Chr.)*, SCN, s.n., I (XIII), 2010 (2011), p. 48, nr. 33. Pentru monedele depuse în mormântul descoperit în punctul „La Tablă", situat pe malul Dunării, la câteva sute de metri în aval de așezarea romană de la Ostrov-Ferma 4, M. Dima, D. Elefterescu, *op. cit.*, p. 50, nr. 34 și p. 62, nr. 111 (as de la Domitian și dupondius de la Antoninus Pius).

[21] V. Vărbanov, V. Ivanov, *Nahodka ot ćentralni bronzovi ot s. Gigen, Plevensko*, JIAI, 2018, 1, p. 114-126.

[22] M. Dima, *Circulația monetară la Durostorum...*, p. 75.

[23] Dacă monedele datate 155/156 au legătură într-adevăr cu o invazie în Moesia Inferior, aceasta putea avea loc și câțiva ani mai târziu, eventual în momentul schimbării de domnie din anul 161.

Titus

4. Denar; AR ↓ 3,56 g; 17,1×18,8 mm.
Av. IMP TITVS CAES VESPASIAN AVG P M (din dreapta jos); cap laureat spre dreapta.
Rv. TR P IX IMP XV COS VIII P P; fulger înaripat pe o masă drapată.
RIC, II, p. 119, nr. 23a, Roma, anul 80.
RIC, II/1, p. 206, nr. 119, Roma, anul 80.

Domitian

5. Denar; AR ↘ 3,30 g; 18×19 mm.
Av. IMP CAES DOMIT AVG GERM P M TR P VIII; cap laureat spre dreapta.
Rv. IMP XIX COS XIIII CENS P P P; Minerva spre stânga, ținând fulgerul și o suliță; un scut lângă piciorul stâng.
RIC, II, p. 170, nr. 139, Roma, anii 88-89.
RIC, II/1, p. 312, nr. 669, Roma, anii 88-89.

6. Denar; AR ↓ 3,34 g; 17,6×18,4 mm.
Av. IMP CAES DOMIT AVG – GERM P M TR P VIII; cap laureat spre dreapta.
Rv. IMP XIX COS XIIII CENS P P P; Minerva spre stânga, ținând o suliță.
RIC, II, p. 170, nr. 140, Roma, anii 88-89.
RIC, II/1, p. 312, nr. 670, Roma, anii 88-89.

7. Denar; AR ↙ 3,22 g; 18,5×19,3 mm.
Av. IMP CAES DOMIT AVG – GERM P M TR P X; cap laureat spre dreapta.
Rv. IMP XXI COS XV CENS P P P; Minerva mergând spre dreapta, ținând un scut și o suliță.
RIC, II, p. 172, nr. 152, Roma, anii 90-91.
RIC, II/1, p. 317, nr. 719, Roma, anii 90-91.

8. Denar; AR ↓ 3,51 g; 18,1×18,5 mm.
Av. IMP CAES DOMIT AVG – GERM P M TR P X; cap laureat spre dreapta.
Rv. IMP XXI COS XVI CENS P P P; Minerva spre stânga, ținând o suliță.
RIC, II, p. 173, nr. 169, Roma, anul 92.
RIC, II/1, p. 318, nr. 733, Roma, anul 92.

9. Denar; AR ↓ 3,42 g; 18,7×19,3 mm.
Av. IMP CAES DOMIT AVG – GERM P M TR P XII; cap laureat spre dreapta.
Rv. IMP XXII COS XVI CENS P P P; Minerva spre stânga, ținând o suliță.
RIC, II, p. 174, nr. 174, Roma, anii 92-93.
RIC, II/1, p. 319, nr. 742, Roma, anii 92-93.

10. Denar; AR ↓ 3,14 g; 18×20 mm.
Av. IMP CAES DOMIT AVG – GERM P M TR P XIII; cap laureat spre dreapta.
Rv. IMP XXII COS XVI CENS P P P; Minerva spre stânga, ținând un fulger și o suliță; un scut lângă piciorul stâng.

RIC, II, p. 174, nr. 177, Roma, anii 93-94.
RIC, II/1, p. 322, nr. 763, Roma, anii 93-94.

11. Denar; AR ↙ 3,33 g; 17,4×18,3 mm.
Av. IMP CAES DOMIT AVG – GERM P M TR P XV; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. IMP XXII COS XVII CENS P PP; personaj feminin mergând spre stânga, ținând o pasăre și un caduceu.
RIC, II, p. 176, nr. 196, Roma, anii 95-96.
RIC, II/1, p. 323, nr. 786 (Maia), Roma, anii 95-96.

12. Denar; AR ↓ 3,44 g; 17,8×18,9 mm.
Av. IMP CAES DOMIT AVG GERM P M TR P XV; cap laureat spre dreapta.
Rv. IMP XXII COS XVII CENS P P P; Minerva spre stânga, ținând o suliță.
RIC, II, p. 176, nr. 193, Roma, anii 95-96.
RIC, II/1, p. 324, nr. 790, Roma, anii 95-96.

Nerva

13. AR ↙ 3,46 g; 16,8×17,5 mm.
Av. IMP NERVA CAES – AVG PM TR POT; cap laureat spre dreapta.
Rv. COS III PATER PATRIAE; însemnele pontificale.
RIC, II, p. 224, nr. 24, Roma, anul 97.

14. AR ↙ 3,36 g; 17,1×18,5 mm.
Av. IMP NERVA CAES AVG – PM TR P II COS III PP; cap laureat spre dreapta.
Rv. CONCORDIA – EXERCITVVM; două mâini strânse.
RIC, II, p. 225, nr. 26, Roma, anul 97.

Traian

15. AR ↙ 3,26 g; 18,6×19,8 mm.
Av. IMP CAES NERVA TRA – IAN AVG GERM; cap laureat spre dreapta.
Rv. PM TR P COS III PP; Abundantia-Securitas ținând un sceptru, șezând spre stânga, pe două cornuri ale abundenței.
RIC, II, p. 247, nr. 32, Roma, anul 100.
Woytek, p. 223, nr. 66a, Roma, anul 100.

16. AR ↙ 2,67 g; 18,4×19,8 mm.
Av. IMP CAES NERVA TRAIAN AVG GERM; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. PM TR P COS III PP; Pax spre stânga, ținând o ramură de măslin și cornul abundenței.
RIC, II, p. 247, nr. 38, Roma, anul 100.
Woytek, p. 226, nr. 75b, Roma, anul 100.

17. AR ↙ 3,38 g; 17,7×19,1 mm.
Av. IMP CAES NERVA TRA – IAN AVG GERM; cap laureat spre dreapta.

Rv. PM TR P COS IIII PP; statuia lui Hercules pe un soclu.
RIC, II, p. 247, nr. 49, Roma, anii 101-102.
Woytek, p. 239, nr. 100a, Roma, anii 101-102.

18. AR ↙ 3,39 g; 18,2×19 mm.
Av. IMP CAES NERVA TRAIAN AVG GERM; cap laureat spre dreapta.
Rv. PM TR P COS IIII PP; Victorie spre stânga, ținând o cunună și o ramură de palmier.
RIC, II, p. 248, nr. 58, Roma, anii 101-102.
Woytek, p. 250, nr. 128a, Roma, anii 101-102 (probabil 102).

19. AR ↙ 3,36 g; 18,3×19,3 mm.
Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC PM TR P COS V PP; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. SPQR OPTIMO PRINCIPI; Aequitas spre stânga, ținând balanța și cornul abundenței.
RIC, II, p. 256, nr. 169, Roma, anii 103-111.
Woytek, p. 304, nr. 222b, Roma, anul c. 107.

20. AR ↙ 3,17 g; 17,6×18,8 mm.
Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC PM TR P; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. COS V PP SPQR OPTIMO PRINC // DANVVIVS în exergă; Danuvius întins pe pietre, rezemat în cotul stâng, privind spre dreapta, ține mâna dreaptă pe o proră de corabie.
RIC, II, p. 251, nr. 100, Roma, anii 103-111.
Woytek, p. 330, nr. 277b, Roma, anii c. 107-108.

21. AR ↙ 3,01 g; 17,4×18,3 mm.
Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC PM TR P; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. COS V PP SPQR OPTIMO PRINC; Aequitas spre stânga, ținând balanța și cornul abundenței.
RIC, II, p. 252, nr. 118 (cf. Addenda, p. XIV), Roma, anii 103-111.
Woytek, p. 331, nr. 278b, Roma, anii c. 108-109.

22. AR ↙ 3,36 g; 17,3×19,2 mm.
Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC PM TR P; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. COS V PP SPQR OPTIMO PRINC; Victorie spre stânga, pe un scut, ținând o cunună și o ramură de palmier.
RIC, II, p. 253, nr. 129, Roma, anii 103-111.
Woytek, p. 333, nr. 282b, Roma, anii c. 108-109.

23. AR ↙ 3,20 g; 18,6×19,4 mm.
Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC PM TR P; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. COS V PP SPQR OPTIMO PRINC; Victorie spre stânga, pe un scut, ținând o cunună și o ramură de palmier.
RIC, II, p. 253, nr. 129, Roma, anii 103-111.
Woytek, p. 333, nr. 282b, Roma, anii c. 108-109.

24. AR ↙ 3,42 g; 17,8×20,2 mm.
Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC PM TR P; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.

Rv. COS V PP SPQR OPTIMO PRINC; Roma spre stânga, ținând o Victorie și o suliță.
RIC, II, p. 252, nr. 115 (cu bust drapat spre dreapta), Roma, anii 103-111.
Woytek, p. 337, nr. 287b, Roma, anul c. 110.

25. AR ↙ 3,25 g; 18,2×19,5 mm.
Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC PM TR P; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. COS V PP SPQR OPTIMO PRINC; Victorie spre dreapta, cu piciorul stâng pe un coif, scriind DA/CI/CA pe un scut așezat pe un trunchi de palmier.
RIC, II, p. 253, nr. 130, Roma, anii 103-111.
Woytek, p. 369, nr. 346d, Roma, anul 111.

26. AR ↙ 3,49 g; 18,2×20,2 mm.
Av. IMP CAES NER TRAIANO OPTIMO AVG GERM DAC; bust laureat, drapat, spre dreapta.
Rv. PM TR P COS VI PP SPQR; Genius spre stânga, ținând o pateră și spice.
RIC, II, p. 268, nr. 347 (cu GER pe avers), Roma, anii 114-117.
Woytek, p. 444, nr. 518v, Roma, anii 114-116.

27. AR ↙ 3,29 g; 17,8×19,4 mm.
Av. IMP CAES NER TRAIANO OPTIMO AVG GERM DAC; bust laureat, drapat, spre dreapta.
Rv. PM TR P – CO – S VI PP SPQR; Felicitas spre stânga, ținând caduceul și cornul abundenței.
RIC, II, p. 268, nr. 343, Roma, anii 114-117.
Woytek, p. 445, nr. 519v, Roma, anii 114-116.

28. AR ↙ 3,25 g; 18,1×19,2 mm.
Av. IMP CAES NER TRAIANO OPTIMO AVG GERM DAC; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. PM TR P – C – O – S VI PP SPQR; Felicitas spre stânga, ținând caduceul și cornul abundenței.
RIC, II, p. 268, nr. 343, Roma, anii 114-117.
Woytek, p. 445, nr. 519x, Roma, anii 114-116.

29. AR ↙ 3,45 g; 16,7×18,3 mm.
Av. IMP CAES NER TRAIAN OPTIM AVG GERM DAC; bust laureat, drapat, spre dreapta.
Rv. PARTHICO [PM T] – R P COS VI PP SPQR; Mars mergând spre dreapta, ținând un trofeu și o suliță.
RIC, II, p. 267, nr. 331, Roma, anii 114-117.
Woytek, p. 469, nr. 571v, Roma, anii 116-117.

30. AR ↙ 3,49 g; 17,7×18,6 mm.
Av. IMP CAES NER TRAIAN OPTIM AVG GERM DAC; bust laureat, drapat, spre dreapta.
Rv. PARTHICO PM – TR P COS VI PP SPQR; Virtus spre dreapta, cu piciorul stâng pe un coif, ținând parazonium și o suliță.
RIC, II, p. 268, nr. 334, Roma, anii 114-117.
Woytek, p. 472, nr. 578v, Roma, anii 116-117.

Hadrian

31. Denar; AR ↙ 3,31 g; 17,6×18,5 mm.
Av. ...S TRAIAN HAD – RIANO AVG DIVI TRA; bust laureat, drapat, cuirasat, spre dreapta.
Rv. PARTH F DIVI NER – NEP PM TR P COS // PAX în exergă; Pax spre stânga, ținând o ramură și cornul abundenței.
RIC, II, p. 340, nr. 12, Roma, anul 117.
RIC, II/3, p. 79, nr. 65, Roma, anul 117.

32. Denar; AR ↙ 3,47 g; 17,2×18,2 mm.
Av. IMP CAESAR TRAIAN HADRIANVS AVG; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. PM TR P – COS III // LIB PVB în exergă; Libertas șezând spre stânga, ținând o ramură și un sceptru.
RIC, II, p. 355, nr. 127, Roma, anii 119-122.
RIC, II/3, p. 101, nr. 363, Roma, anii 120-121.

33. Denar; AR ↙ 3,01 g; 17×17,7 mm.
Av. ...SAR TRAIAN H – ADRIANVS AVG; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. PM TR P – COS III; Fortuna spre stânga, lângă o coloană, ținând cârma și cornul abundenței.
RIC, II, p. 351, nr. 86, Roma, anii 119-122.
RIC, II/3, p. 103, nr. 392, Roma, anii 120-121.

34. Denar; AR ↙ 3,35 g; 18×19,3 mm.
Av. HADRIANVS – AVGVSTVS; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. C O – S – I I I; Spes spre stânga, ținând o floare și un fald al veșmântului.
RIC, II, p. 361, nr. 181, Roma, anii 125-128.
RIC, II/3, p. 122, nr. 714, Roma, anii 124-125.

35. Denar; AR ↙ 3,23 g; 18,1×18,6 mm.
Av. HADRIANVS – AVGVSTVS PP; cap laureat spre dreapta.
Rv. C O S – I I I; Pudicitia șezând spre stânga.
RIC, II, p. 361, nr. 178, Roma, anii 125-128.
RIC, II/3, p. 137, nr. 914, Roma, anii 128-129.

36. Denar; AR ↙ 3,56 g; 16,5×18 mm.
Av. HADRIANVS – AVGVSTVS; bust drapat spre dreapta.
Rv. IVSTITIA – AVG PP // COS III în exergă; Iustitia șezând spre stânga, ținând o pateră și un sceptru.
RIC, II, p. 364, nr. 215, Roma, anii 132-134.
RIC, II/3, p. 145, nr. 1030, anii 129-130.

37. Denar; AR ↙ 3,17 g; 17,3×17,7 mm.
Av. HADRIANVS – AVG COS III PP; cap spre dreapta.
Rv. A – S – I A; Asia spre stânga, cu piciorul drept pe o proră, ținând o seceră și o cârmă.
RIC, II, p. 374, nr. 301, Roma, anii 134-138.
RIC, II/3, p. 175, nr. 1507, Roma, anii 130-133.

38. Denar; AR ↙ 3,55 g; 17,4×19,1 mm.
Av. HADRIANVS – AVG COS III PP; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. FELIC – ITAS – AVG; Hadrian și Felicitas față în față, strângându-și mâinile.
RIC, II, p. 368, nr. 237 (variantă bust), Roma, anii 134-138.
RIC, II/3, p. 208, nr. 1995, Roma, anii 133-135.

39. Denar; AR ↙ 3,50 g; 17,9×19,6 mm.
Av. HADRIANVS – AVG COS III PP; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.
Rv. T – ELLVS – STABIL; Tellus spre stânga, ținând un plug și o greblă; două spice lângă piciorul stâng.
RIC, II, p. 372, nr. 276 (variantă bust), Roma, anii 134-138.
RIC, II/3, p. 211, nr. 2052, Roma, anii 133-135.

40. Denar; AR ↙ 3,26 g; 17,2×18,9 mm.
Av. HADRIANVS – AVG COS III PP; cap spre dreapta.
Rv. SALVS – AVG; Salus spre stânga, lângă un altar, ținând o pateră și un sceptru.
RIC, II, p. 371, nr. 268, Roma, anii 134-138.
RIC, II/3, p. 230, nr. 2346, Roma, anii 137-138.

Antoninus Pius

41. Denar; AR ↓ 3,36 g; 17,2×18,9 mm.
Av. ANTONINVS – AVG PIVS PP; cap laureat spre dreapta.
Rv. C O S – I I I I; două mâini împreunate, ținând un caduceu înaripat și spice.
RIC, III, p. 43, nr. 136, Roma, anii 145-161.

Antoninus Pius: Diva Faustina

42. AR ↓ 3,32 g; 17,1×18,5 mm.
Av. DIVA FAV – STINA; bust spre dreapta.
Rv. AVGV – S T A; Ceres spre stânga, ținând o torță cu mâna dreaptă și un fald al veșmântului cu stânga.
RIC, III, p. 71, nr. 362, Roma, post 141.

Antoninus Pius: Marcus Aurelius Caesar

43. AR ↑ 3,26 g; 17,3×18,5 mm.
Av. AVRELIVS CAES AN – TON AVG PII F; cap spre dreapta.
Rv. TR POT X – COS II; Aequitas spre stânga, ținând o balanță și un sceptru.
RIC, III, p. 87, nr. 466a, Roma, anii 155-156.

A coin hoard from the middle of the 2nd century A.D. found at Durostorum

ABSTRACT

The authors present a batch of 43 imperial *denarii* from the 1st-2nd centuries A.D. found at Ostrov, Constanța county, at Regie point, located a short distance from the Romanian-Bulgarian border crossing point from Ostrov-Silistra.

The structure of the batch of *denarii* recovered from the Ostrov-Regie hoard is as follows: Vespasian 3 specimens, Titus 1 specimen, Domitian 8 specimens, Nerva 2 specimens, Trajan 16 specimens, Hadrian 10 specimens, Antoninus Pius 3 specimens (Diva Faustina 1, Marcus Aurelius Caesar 1). The latest coin was issued in A.D. 155/156.

Along with the *denarii*, four bronze coins were donated to the Museum of National History and Archaeology Constanța, but it is not known whether they were found together with the silver coins. One of these, of Aurelian, belongs to another period, but the other three fall within the chronological range covered by the 43 *denarii*.

FIGURES CAPTION

Pl. I-II. Roman imperial *denarii* from the coin hoard found at Ostrov-Regie.

Table 1. The structure of the Ostrov-Regie hoard.

Pl. I. Denari romani imperiali din tezaurul de la Ostrov-Regie.

23 24 25 26 27

28 29 30 31 32 33

34 35 36 37 38

39 40 41 42 43

Pl. II. Denari romani imperiali din tezaurul de la Ostrov-Regie.

Abrevieri

ActaMN	Acta Musei Napocensis, Cluj-Napoca
AÉ	L'Année épigraphique, Paris
AJN	American Journal of Numismatics, New York
ANRW	Aufstieg und Niedergang der römischen Welt
ANS	American Numismatic Society, New York
ARA	Asociația Arhitectură. Restaurare. Arheologie
ArhMold	Arheologia Moldovei, Iaşi-Bucureşti
BAR, I.S.	*British Archaeological Reports*, *International Series,* Oxford
BAR, S.S.	British Archaeological Reports, Supplementary Series, Oxford
BMC	*Coins of the Roman Empire in the British Museum*, Londra: I, *Augustus to Vitellius*, 1923; II, *Vespasian to Domitian*, 1930; III, *Nerva to Hadrian*, 1936; IV, *Antoninus Pius to Commodus*, 1968; V, *Pertinax to Elagabalus*, 1950 (H. Mattingly); VI, *Severus Alexander to Balbinus and Pupienus*, 1962 (R.A.G. Carson)
BSNR	Buletinul Societăţii Numismatice Române, Bucureşti
BIAB	Bulletin de l'Institut Archéologique Bulgare, Sofia
CAB	Cercetări Arheologice în Bucureşti, Bucureşti
CCA	Cronica cercetărilor arheologice din România, Bucureşti
CICSA	Centrul de Istorie Comparată a Societăților Antice, Bucureşti
CIL III	Th. Mommsen (ed.), *Corpus Inscriptionum Latinarum. Vol. 3, Parts 1-2. Inscriptiones Asiae, provinciarum Europae Graecarum, Illyrici Latinae*, Berlin, 1873.
CN	Cercetări Numismatice, Bucureşti
CNA	Cronica Numismatică şi Arheologică, Bucureşti
CNH	L. Réthy, Corpus nummorum Hungariae, I-II, Budapesta, 1899-1907
CNRS	Centre National de la Recherche Scientifique, Paris
Crawford, RRC	M.H. Crawford, *Roman Republican Coinage*, Cambridge, 1974
Crawford, RRCH	M.H. Crawford, *Roman Republican Coin Hoards*, Londra, 1969
CreştCol	Creşterea Colecţiilor, Biblioteca Academiei Române, Bucureşti
Dacia	Dacia. Recherches et découvertes archéologiques en Roumanie, Bucureşti, I-XII (1924-1947)
Dacia, N.S.	Dacia, Revue d'Archéologie et d'Histoire Ancienne, Nouvelle Série, Bucureşti (1957-)
DIR	*Documente privind istoria României*
D.J.A.N. Argeş	Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Argeş
DOW-LRC	Ph. Grierson, Melinda Mays, *Catalogue of Late Roman coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection. From Arcadius and Honorius to the Accession of Anastasius*, Washington, 1992
DRH	*Documenta Romaniae Historica*, Bucureşti
Herinek	L. Herinek, *Österreichische Münzprägungen von 1740-1969*, Viena, 1970
Huszár	Lajos Huszár, *Münzkatalog Ungarn von 1000 bis heute*, Budapesta, 1979
IAB	Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan", Bucureşti
IGBulg II	G. Mihailov (ed.), *Inscriptiones Graecae in Bulgaria repertae*. *Vol. II. Inscriptiones inter Danubium et Haenum repertae*, Sofia, 1958.

SCN, s.n., XV-XVII (XXVII-XXIX), Bucureşti, 2026, p. 227-229.

ISM	*Inscriptiones Scythiae minoris*, I (1983), II (1987), III (1999), IV (2015), V (1980)
JIAI	Journal for Historical and Archaeological Research, Šumen
JNG	Jahrbuch für Numismatik und Geldgeschichte, München
LRBC	*Late Roman Bronze Coinage A.D. 324-498*, Londra, 1965: I – P.V. Hill, J.P.C. Kent, The Bronze Coinage of the House of Constantine A.D. 324-346; II – R.A.G. Carson, J.P.C. Kent, *Bronze Roman Imperial Coinage of the Later Empire A.D. 346-498*
Martin	F. Martin, *Kolonialprägungen aus Moesia Superior und Dacia*, Bonn, 1992
MBR	G. Buzdugan, O. Luchian, C.C. Oprescu, *Monede și bancnote românești*, Bucureşti, 1977
MCA	Materiale şi Cercetări Arheologice, Bucureşti
MemAntiq	Memoria Antiquitatis, Piatra-Neamţ
MINAC	Muzeul de Istorie Naţională şi Arheologie, Constanţa
MJIAP	Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova
MNA	Muzeul Naţional de Antichităţi
NC	Numismatic Chronicle, Londra
NK	Numizmatikai Közlöny, Budapesta
NZ	Numismatische Zeitschrift, Viena
Pere	Nuri Pere, *Osmanlılarda madenî paralar*, Istanbul, 1968
Pick	B. Pick, *Die antiken Münzen von Dacien und Moesien*, I, 1, Berlin, 1898
Pick-Regling	B. Pick, K. Regling, *Die antiken Münzen von Dacien und Moesien*, I, 2, Berlin, 1910
Pohl	Artúr Pohl, *Münzzeichen und Meisterzeichen auf ungarischen Münzen des Mittelalters, 1300-1540*, Graz-Budapesta, 1982
Preda	C. Preda, *Monedele geto-dacilor*, Bucureşti, 1973
RCAN	Revista de Cercetări Arheologice și Numismatice, Bucureşti
Recueil	W.H. Waddington, E.Babelon, Th. Reinach, *Recueil général des monnaies grecques d'Asie Minéure, I-IV,* Paris, 1904-1912
RÉSEE	Revue des Études Sud-Est Européennes, Bucureşti
RI	Studii, 1948–1952; din 1953, Studii. Revista de Istorie, Bucureşti.
RIC, I	H. Mattingly, E.A. Sydenham, *The Roman Imperial Coinage*, I, *Augustus to Vitellius*, Londra, 1923
RIC, I^2	C.H.V. Sutherland, *The Roman Imperial Coinage*, I, ediţie revăzută, Londra, 1984
RIC, II	H. Mattingly, E.A. Sydenham, *The Roman Imperial Coinage*, II, *Vespasian to Hadrian*, Londra, 1926
RIC, III	H. Mattingly, E.A. Sydenham, *The Roman Imperial Coinage*, III, *Antoninus Pius to Commodus*, Londra, 1930
RIC, IV, 1	H. Mattingly, E.A. Sydenham, *The Roman Imperial Coinage*, IV, 1, *Pertinax to Geta*, Londra, 1968
RIC, V, 2	P.H. Webb, *The Roman Imperial Coinage*, V, 2, Londra, 1933 (reimprimat 1968)
RIC, VI	C.H.V. Sutherland, *The Roman Imperial Coinage*, VI, *From Diocletian's reform (A.D. 294) to the death of Maximinus (A.D. 313)*, Londra, 1967
RIC, VII	P.M. Bruun, *The Roman Imperial Coinage*, VII, *Constantine and Licinius A.D. 313-337)*, Londra, 1966
RIC, VIII	J.P.C. Kent, *The Roman Imperial Coinage*, VIII, *The Family of Constantine I A.D. 337-364)*, Londra, 1981
RIC, IX	J.W.E. Pearce, *The Roman Imperial Coinage*, IX, *Valentinian I-Theodosius I*, Londra, 1933 (reimprimat 1968)
RIC, X	J.P.C. Kent, *The Roman Imperial Coinage*, X, *The Divided Empire and the Fall of the Western Parts A.D. 395-491)*, Londra, 1994
RPC	Roman Provincial Coinage

Ruzicka 1928	Leon Ruzicka, *Inedita aus Moesia Inferior*, Vjesnik Hrvatskoga Arheološkoga Društva, 15, 1928, p. 225-248.
SCBC	*Standard Catalogue of British Coins. Coins of England and the United Kingdom*, 41st Edition, London, 2006
SCIV(A)	Studii şi Cercetări de Istorie Veche (şi Arheologie), Bucureşti
SCN	Studii şi Cercetări de Numismatică, Bucureşti
SHA	*Scriptores Historiae Augustae*
Simpozion Chişinău 2000	*Simpozion de Numismatică dedicat împlinirii a patru secole de la prima Unire a românilor sub Mihai Voievod Viteazul, Chişinău, 28-30 mai 2000, Comunicări, studii şi note*, Bucureşti, 2001
Simpozion Chişinău 2001	*Simpozion de Numismatică organizat în memoria martirilor căzuţi la Valea Albă, la împlinirea a 525 de ani (1476-2001), Chişinău, 13-15 mai 2001, Comunicări, studii şi note*, Bucureşti, 2002
Simpozion Chişinău 2002	*Simpozion de Numismatică dedicat împlinirii a 125 de ani de la Proclamarea Independenţei României, Chişinău, 24-26 septembrie 2002, Comunicări, studii şi note*, Bucureşti, 2003
Simpozion Chişinău 2003	*Simpozion de Numismatică dedicat Centenarului Societăţii Numismatice Române (1902-2003), Chişinău, 26-28 noiembrie 2003, Comunicări, studii şi note*, Bucureşti, 2005
Simpozion Chişinău 2004	*Simpozion de Numismatică, organizat cu ocazia comemorării sfântului Ştefan cel Mare, domn al Moldovei (1504-2004), Chişinău, 29 septembrie-2 octombrie 2004, Comunicări, studii şi note*, Bucureşti, 2007
SMMIM	Studii şi Materiale de Muzeografie şi Istorie Militară, Bucureşti
SNG	*Sylloge Nummorum Graecorum*: Black Sea - *The British Museum*, IX, 1, *The Black Sea*, Londra, 1993; Rusia - M. G. Abramzon, N. A. Frolova, Ulrike Peter (eds.), *Sylloge Nummorum Graecorum Russland, Staatliches Historisches Museum Moskau: Münzen des Nördlichen Schwarzmeergebietes*, Berlin-Boston, 2019
Woytek	Bernhard Woytek, *Die Reichspragung des Kaisers Traianus (98-117)*, Viena, 2010.